

פרפראות בפרשת השבוע ובהלכה: בצדכר ע"י יהודה זבולון הלוי קליפניק בעל פרדס יהודה

ביאורים נפלאים על מדרש פליאה חידוע

~חשיבות בני ישראל יותר מהאומות ~

שָׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כְּלֵי־עֵצָה בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם: (א ב) ומצינו במדרש (ילקוט שמעוני רמז תרפד) בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן, מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקדוש ברוך הוא, אמר להן הביאו לי ספר יוחסין שלכם שנאמר (תהלים צו ד) הָבֵנוּ לָהּ מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים כַּשֵּׁם שִׁבְנֵי מִבְּיַאֵן דְּכַתִּיב לַהֲלֹךְ (פסוק יח) וַיִּתְּנֶנּוּ עַל מִשְׁפָּחָתָם, לכך מנאם בראש הספר הזה אחר המצוות דכתיב (ויקרא כו לד) אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי, ואחר כך וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי.. שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כְּלֵי־עֵצָה בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל: שלא זכו לטל את התורה אלא בשביל היוחסין שלהן וכו' עכ"ל המדרש. עיי"ש, ובהרבה ספרים מצינו ביאורים נפלאים על המדרש פליאה הנ"ל שלפנינו ונביא בעז"ה כמה מהלכים בדברים אלו, היסוד הראשון הוא הענין לקשר סוף ספר ויקרא אל ענין קר סיני, ונתינת התורה לחומש במדבר, שכן אצל קר סיני מצינו הלשון שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ, והיינו שבזכות יחוסם זכו לקבלת התורה, ולהבין מה שייכות קבלת התורה לספרי יחוס? אלא ידוע שכאשר נתגלה הקב"ה בהר סיני באשו הגדולה היה במעמד זה שש מאות אלף זכרים, והיו אז בבחינת עדי ראיה ועדי שמיעה, וכן היו נשים וטף, והעדים האלו היינו כל האנשים נשים וטף, הם העבירו העדות דור אחר דור, עד דורנו אנו, וזה מה שמצינו (דברים ד י) רַק הִשְׁמַר לָךְ וְשָׁמַר נִפְשֶׁךָ מֵאֵד "פֶּן תִּשְׁכַּח" אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ.. "וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלְבְנֵי בָנֶיךָ" יום אֲשֶׁר עֲמַדְתָּ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחָרֵב. שמכאן רואים בבירור ציווי השם יתברך שנעביר לכל הדורות הבאים אחרינו העדות הזאת, אבל כדי שיוכלו ההורים להעביר העדות המסורה לנו מדור דור, חייבים הבנים לכבד ולהוקיר את הוריהם כדבעי, דאם לא כן הרי לא ישמעו הבנים להוריהם כלל, ואז לא יעבירו גם המסורה לדורות הבאים, כי לא יסמכו על הוריהם בשלימות, וכן מצינו חילוק זה בין יעקב לעשו, שאצל יעקב אבינו ע"ה מצינו (בראשית כח ז) וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל אֲבִיו וְאֵל אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פָּדְנָה אָרָם, והכוונה שמיד שמע לקול הוריו, בלי חשבונות, ואילו אצל עשו ידוע שלא שמע לציווי אביו, ולקח את בת ישמעאל, על נשיו לו לאשה.

לדורותיהם הבאים אחריהם, ולא יהיה די בנתינת התורה פעם אחד, אלא כל דור יהיה מחדש, משא"כ אצל בני ישראל. והכל מובן בעז"ה. (בן גרני הגאון ר' יוסף ישראל דייטש אב"ד יארמוט)

עוד ביאור על המדרש הנ"ל

~ צריך יחוס עצמו עם יחוס אבות ~

וְאֲתָבָם יְהִי אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא: (א ד) הנה הכלי יקר הקשה והרי כבר מצינו הלשון אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה וא"כ מדוע נצרך גם הלשון אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא? עוד צריך ביאור מה בא לרבות הלשון וְאֲתָבָם? (עיי"ן ספורנו), רק ידוע דיש בני האדם המתגאים ביחוס אבותיהם, גם כאשר יחוס עצמם לקויה, וידוע דרצון השי"ת דגם האדם עצמו, יהיה לו יחוס מצד עצמו, ולא רק בזכות אבות, ובזה אפשר לפרש הפסוק כאן, וזה הכוונה אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה, שכל אחד ואחד היה לו בחינת לְמִטָּה, היינו שהיה להם יחוס אבות, אבל גם היה רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא, גם היה לכל אחד ואחד יחוס מצד עצמו, חוץ מהיחוס לבית אבות, וזה הפירוש וְאֲתָבָם יְהִי, שזה הולך יחד היחוס עצמו עם היחוס אבות, ובזה אפשר לבאר המשך הפסוק (פסוק טז) אֵלֶּה קְרִיאֵי הַעֲדָה נְשִׂיאֵי מִטּוֹת אֲבֹתָם רֹאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם: דלכאורה גם כאן מצינו כפילות לשון, נְשִׂיאֵי מִטּוֹת אֲבֹתָם וכן רֹאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל אלא דגם כאן מרמז לענין זה, נְשִׂיאֵי מִטּוֹת אֲבֹתָם זה קאי על יחוס אבות, ואילו רֹאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם, הכוונה ליחוס עצמם, וזה הכוונה קְרִיאֵי הַעֲדָה: שחשיבותם היתה בזכות עצמם, ובזה יבואר הפלא ופלא מה שמובא כאן במדרש, שהקב"ה ביקש מאומות העולם הביאו לי ספר יוחסין "שלכם", דלכאורה היה יכול לומר הביאו לי ספר יוחסין, ומהו ספר יוחסין "שלכם", רק הפירוש דאומות העולם היו יכולים להביא ספר יוחסין כדוגמת אברהם אבינו וכו', והילכך אמר להם השי"ת "שלכם", דרצון השי"ת היה לראות יחוס עצמם, שזה אין אצלם כלל כידוע, והילכך לא זכו לנתינת התורה כלל, (מאזני צדק הגאון ר' מנחם מענדל שפירא תלמיד הייטב לב)

~ דרוש על פרקי אבות פרק ו'

"המעלות של זקנה ושל שיבה"

רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בן יוחאי אומר, 1. הנוי, 2. והכה, 3. והעושר, 4. והקבוד, 5. וההקמה, 6. והזקנה, 7. והשיבה, 8. והכנים; רבי שמעון בן מנסיא אומר, אלו שבע מדות שָׁמְנוּ חֲכָמִים לְצַדִּיקִים, כָּלֵם נִתְקַנְמוּ בְּרַבִּי וּבְבָנָיו: (ו ח) והקשו בכל המפרשים דרבי שמעון בן יהודה מציין כל המדות שראוי לצדיקים לנהוג בהם, ואילו אחריו בא רבי שמעון בן מנסיא ואומר, שכל המדות האלו היינו שבע מדות אשר נתקיימו אצל רבי ובָנָיו, ולכאורה יפלא דהרי רבי שמעון בן יהודה הביא שמונה מדות ולא שבע, עוד צריך ביאור בדברי התנא רבי שמעון בן מנסיא מדוע בא למנות כמה מדות יש בהם, דלכאורה מנין המדות מיותר, אלא מצינו בספר מדרש שמואל שכתב דזקנה ושיבה נחשב כמעלה אחת, וממילא אכן יש לנו רק שבע מדות, וזה הכוונה במנין שבע, שהוא בדווקא שבע ולא

והנה התוס' יו"ט מביא (תענית פ"ד מ"ח) דכוונת הבאת ספרי יוחסין הוא בעבור שיראה כל אחד ואחד את הערכתו לבית אבותיו, ולפי"ז מובן מאוד דברי המדרש הנ"ל, דהרי אומות העולם שאלו מה ראו להתקרב אלו יותר משאר אומות, ואז התשובה הנצחת אליהם היא, וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלְבְנֵי בָנֶיךָ, והכוונה שענין נתינת התורה לעם ישראל הוא עבור בנייהם אחריהם דווקא, הילכך בנתינת התורה לבני ישראל פעם אחת סגי, דהם יעבירום לבניהם אחריהם, והבנים הרי ישמעו להוריהם ויכבדום, וההוכחה לזה, הוא רשימת יוחסין שלהם, שכל אחד מתגאה אם בית אבותיו, מה שאין כן הגויים שאינם מעריכים הוריהם, ובממילא אין עושים שום ספר יוחסין כי אין זה חשיבות כלל, ומשום זה גם לא ימסרו המסורה מדור לדור, והילכך אינו מן הראוי שיקבלו התורה, כי לא ימסרום

הגליון מוקדש לעי"נ הבחור החשוב יוחנן ע"ה בן יחזקאל בנימין רובי נ"י י" סיון תשע"ט וטוב שם טוב pardesyehuda1@gmail.com לקבלת הגליון

פ' בצדכר גליון 41 גם רשימת ספרים עתיקים ומכתבים משמן טוב! נמצא אצלנו למכירה מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש

פרד"ס יהודה - שמה זבולון

גם ענין של זקנה, וממילא לפי"ז מובן היטיב דברי רבי שמעון בן מנסיא שאמר אלו "שבע" מדות מכיון דמנסיא למעוטי, ובאמת יש כאן שמונה מדות, אך כאשר מדבר על רבי וקניו, שזכו לאריכות ימים כדבעי, וזכה להגיע לימי שיבה שבממילא יש בתוכם גם ימי זקנה, והילכך אצלם מדויק הלשון שבע. אבל לפי האמת יש שמונה מדות וכדברי רבי שמעון בן יהודה, ונחמד הוא, (הין צדק להגאון ר' מנחם מענדל שפירא תלמיד הייטב לב)

שמונה, אבל יש מקשים על פירוש זה, דמצינו (פ"ה מכ"א) בן ששים לזקנה, בן שבעים לשיבה, שלכאורה רואים מכאן שהוא ב' מעלות נפרדים ומעלת שיבה מעלתה גדולה ממעלת זקנה! ואפשר לתרץ לפי הכלל ההידוע (גיטין דף ט) דמנסיא למעוטי: דהיינו דבמקום שמוצאים מנין הרי זה בא למעט ענין אחד, וכן ידוע הכלל: דבכלל מאתיים מנה, ואם כן יוצא דאין הכי נמי אשר זקנה ושיבה הם ב' מעלות נפרדים, רק באופן שזכה האדם לשיבה, הרי נמצא בתוכו

מודור תעובדות

***** הרבי מליסקא בעל שערי הישר על תהלים פועל עשירות ליתודי *****

בא אליו ערל זקן, ואמר לו שיש תחת ידו מחסן מלא בחביות עץ, מיד הלך היהודי למחסן של אותו ערל, וראה שאכן כדבריו כן הוא, וכאשר שאל למחרים, התפלא לשמוע שמחרים נמוך מאוד, ושמה ליבו על המציאה הגדולה, ומיד עשה הסכם עם אותו ערל, וכן נתן דמי קדימה, וסיכם עם הערל שביום שיבוא לקחת החביות ישלם כל הפרש, הערל שראה ישרותו הסכים להענין,

לאחר תקופה קצרה הגיע היהודי, והביא איתו עגלות למכביר עם פועלים, וכך העמיסו כל הסחורה, וחזרו לביתם בשמחה, ואמונה, ויהי כאשר הגיע לביתו ושכר מקום לאחסנת החביות, ופרסם בכל העיר אשר לו חביות של עץ למכירה, אך דא עקא שגם אחרי הפרסום, לא הגיע אחר מאנשי העיריה ליסקא לקנות אצלו חבית עץ, כאשר עברו ב' וג' חודשים כבר קיבל מכתב מהבנק דשם, אשר צריך לשלם סך ההלוואה שלקח, בצר לו חזר שוב להרה"ק מליסקא זיע"א, ושפך לפניו לבבו, אשר אין לו קונים לחביות, ומחוייב כבר הקרן להבנק, ומה לעשות? הרה"ק מליסקא זיע"א, כאשר סיים היהודי את דבריו אמר לו: שלא ידאוג כלל, והישועה בוא תבוא במהרה, היהודי ששמע זאת, נתמלא שמחה, וחזר לביתו, וציפה לישועת ה',

ויהי היום יצא קול אשר בשנה זו היתה היבול של היין טובה מאוד, והילכך יש הרבה בציר יין, וצריכים להרבה חביות עץ טובים, אשר אין בנמצא, ויהי כאשר שמעו הסוחרים שאצל אותו יהודי אפשר למצוא חביות עץ משובחות, פנו אליו מיד בבקשה למכור, וכאשר ראה את הביקוש, אכן מכר להם במחירים מפולפלים, והצליח למכרם בטוב ממש, ועשה חשבון כמה הכנסות יש לו מן החביות עצמם, וראה שרק מרווח של החביות נתעשר עושר רב, חזר לעיר ליסקא, אל הרה"ק מליסקא זיע"א, ואודה לו נרגשות, ואף נתן פרדיון הגון, ואותו היהודי חזר לביתו שמת, ונשאר בעשירותו בזכות ברכת הצדיק ובזכות תמימותו, זיע"א,

הרה"צ רבי צבי הירש פרידלנדר זיע"א בעל מחבר ספר שערי הישר על תהלים, שזהו הספר היחיד שנשארו לנו לפליטה ממנו, כתב כשלושים חיבורים שנשארו בכתב יד, ונאבדו ה' ירחם בימי הזעם, נולד בשנת תרל"ד לאביו הרה"ק האדמו"ר רבי חיים, מחבר ספר טל חיים עה"ת וכן טל חיים לברכה על סוגיות בש"ס והיו חתנו של הרה"ק ר' צבי הירש מליסקא זיע"א בעל אך פרי תבואה, וכן נקרא על שמו הק, ביום המר כ"ז אייר תש"ד בהיותו כבן שבעים שנה, נספה עם חלק גדול ממשפחתו, הי"ד זויע"א. וגופא דעובדא שהיתה עימו כך הווה:

בערב פסח באחד השנים, בא אליו יהודי ירא שמים ועובד ה' בתמימות, ושפך לפניו לבבו, אשר יש לו חנות לממכר בגדים, אבל דא עקא שפרנסתו אינה מצויה, מכיון שנפתחו חנויות גדולות למכביר, ואילו אין טעם יותר לקנות בגדים בחנויות קטנות וכו', ומכיון שאין לו מזה פרנסה, אזי ברעתו לסגור החנות לצמיתות, כאשר שמע הרה"ק זיע"א את מבוקשו, פנה אליו בשאלה האם הקשרים שלו עם הבנקים טובים הם? ענה היהודי: כן, מכיון שאין יודעים על מצבי כהיום, ואז פנה אליו הרה"ק זיע"א ואמר לו: ואם תבקש הלוואה גדולה בבנק, הרי שתקבל אישור? וענה היהודי בוודאי שכן, כאשר שמע הרה"ק זיע"א, את כל דבריו, אמר לו, אל לך להניח חנותך, ולא תסגור אותו, אלא לך להבנק ותבקש הלוואה גדולה, ובממון שתקבל תקנה הרבה חביות עץ ריקים, לאחסנת יין.

היהודי כאשר שמע דברים מפורשים יוצאים מפי הרה"ק לא הרבה בשאלות, אומר ועושה הלך להבנק הגדולה וה' הצליח דרכו, וקיבל הלוואה אדירה, מיד לקח הממון והלך להעיר הגדולה לקנות חביות עץ, כאשר צווהו הרה"ק, ויהי היום והסתובב בכל יומי דשוקא של העיר, והכריז בכל השוק אשר הוא מעיר ליסקא, וסוחר גדול לחביות עץ, ומי שיש לו למכור יבוא אליו, ויקנה ממנו בסכום הגון, אבל למעשה לא הצליח למצוא מוכר לחביות עץ, עד שפנה לאכסנייתו והתפלל לפני הש"ת שימצא לו מוכר לחביות עץ, עד שאחרי כמה ימים לשבתו בהשוק

הוצא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם בנמצא ולספרים עתיקים וכתבי יד צו פארקויפן - א שיינע מתנה

מנחת עני מבעל הערוך לנר עה"ת דפוס ראשון, טור אור"ח ווילנא תר"ם חתימות והגהות רבני טשענגער, עת לעשות ר' הילל קאלאמיא שמירה וסגולה, ספר שו"ת יד יוסף תרל"ד הרה"צ ר' יוסף יואל דייטש הגהות כת"י א חתימה הרה"צ ר' יעקב דובער הלוי הורוויץ \$800 ספר שו"ת חוט השני עם חתימת הגאון ר' יוסף מטעלו, ספר עדרת יעקב מאדמו"ר מנאוואמינסק שייך להגאון ר' אברהם פאם עם הקדשת המחבר \$200, תהלים סלאוויטא של הנ"ך מצב מפואר חסר שתי דפים שצולמו על נייר עתיק, ספר קן מפורשת עם נחלת צבי דפוס ראשון הנודע לסגולה למלא כל הבקשות, מכתב הראגאטשאבער עבור חתנו, סעט מחזוריים זיטאמיר אשכנז, שו"ת מים חיים זיטאמיר, ספר דברי יהושע מאניסטריטש דפוס ראשון בארדיטשוב, גם ספר עם הקדשת האדמו"ר ממאניסטריטש מכתב הרה"ק מהוסיאטין, תיקון ליל שבועות דפוס סלאוויטא, קוויטל שכתב החזון איש על אחורי מכתב שנשלחו לו, סידור 4403 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA until further notice call 718 שו"ע אורח חיים ג"ח דפוס זיטאמיר מצב מפואר, - 438 - 8414 or email seforim@gmail.com, WWW.SEFORIMWORLD.COM to order or to pick up orders

הגליון מוקדש לעי"נ הבורח החשוב יוחנן ע"ה בן יחזקאל בנימין רובי נ"י י' סיון תשע"ט וטוב שם טוב pardesyehuda1@gmail.com לקבלת הגליון פ' בצדצר גליון 41 גם רשימת ספרים עתיקים ומכתבים משמן טוב! נמצא אצלינו למכירה מטבעות לפדיון הבן ופרדיון נפש